

KONSKÁ NEVESTA A TIGRICA ZA DVERAMI

Kadzi-tadzi po vichodze

遠東之追趕跑跳碰

Dominika Sakmárová

ISBN: 978-80-99949-54-7

KONSKÁ NEVESTA A TIGRICA ZA DVERAMI

Kadzi-tadzi po vichodze

遠東之追趕跑跳碰

Dominika Sakmárová

KONSKÁ NEVESTA A TIGRICA ZA DVERAMI

Kadzi-tadzi po vichodze

Dominika Sakmárová

1. vydanie

© inspira publishing s. r. o., 2026

Ilustrácie: © Paulína Pokryvková, 2026

Grafická úprava obálky: Marianna Lutková

Jazyková úprava a korektúry: inspira publishing s. r. o.

Tlač: FINIDR s. r. o.

ISBN: 78-80-99949-54-7

Všetky práva vyhradené.

Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováná ani šírená v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek prostriedkami bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

2016

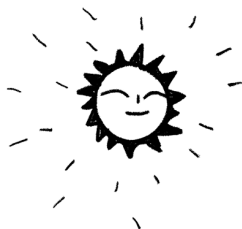
IN
SPI
RA

PUBLISHING

Obsah

1. Šťau-haf-natý rámen	11
2. Darčekový šach-mat alebo Kamoši sa podporujú dolármi	14
3. Konská nevesta a tigrica za dverami	19
4. Naľukaj si sesternice	23
5. Prekliatie studenej vody	26
6. A teraz pôjdeš na mesiac sedieť do chládka!	31
7. Lietajúci šofér a kopa kameňou	36
8. Päťslabičná Anička a Špurské pleso	41
9. Byť hladný je druhá najhoršia vec	45
10. Ste komplikovaní na druhú	49
11. Volský brod a nebeská háved'	53
12. Všetky ouce, dajte pozor na Tesly!	58
13. Doláre pre prababičku a kráčanie po houně	63
14. Wi-fi na duchou	68
15. Kruvavý puding alebo Všetci sme východniari	73
16. Barbarský baklažán	76
17. A boh sa usmial	80
18. Nezaplatiť je necnostné	84
19. Ježíš a Budha by určite boli kamoši	88
20. Ľadová *****	92
21. Superšťastné nohy	97
22. Mesačný koláčik a korunovácia pomelom	101
23. Dračie mláďa pod strechou	106
24. Stratená u ryži	110

25. Ťažko sa to je	114
26. Chrumky na pokazený motor	119
27. Zdravenie ryžou a vlasy z mäsa	122
28. Píšeš po ryži alebo po poli?	126
29. Učíť sa je tvoja robota na dva úväzky	130
30. Štúdium pri svetluškách alebo Namoč si svojho mudrca	133
31. Bohovia ťa sledujú!	136
32. Za všetko môžu draky	141
33. Naštvaná ochota	146
34. Koláčiky už nenos	151
35. Jedž pomaly... alebo radšej nie	155
36. Bodaj by si jedol a nestučnel	159
37. A nech ťa tetušky majú rady!	164
38. Dáždňikový rad a Občan posudzuje	168
39. Päť smradov a bôžik z pneuservisu	172
40. Aký veľký druh dieťaťa máte?	176
41. K vám sa chodí trpieť	180
42. Tam, kde sú jašterice, nie sú šváby	184
43. Čaj pre Mao Ce-tunga a cibulová oslava	189
44. Ľudia jin a jang alebo S tým nosiskom nič neurobím	193
45. Toto všetko mohlo byť naše	197
46. A teraz sa žanepráždni	201
O autorke	203

Šťau-haf-natý rámen

V čínštine existuje jeden zaujímavý slovný obrat, ktorý mi pripadá veľmi milý.

Môžete povedať, že idete do obchodu, do školy alebo na dovolenku – ale nikdy nie domov. Domov sa totiž *nechodí*, domov sa vždy *vracia*.

Vracať sa. Je to taký roztomilý pokrútený znak, presne ako keď chodíte kade-tade po svete (prípadne kadzi-tadzi po vichodze), ale napokon sa aj tak otočíte a prídete, pardon, *vrátite sa* tam, odkiaľ ste vyšli. Domov:

Ja viem, zrejme si poviete, o akom pokrútení to hovorím. Ale na svoju obranu musím dodať, že ten znak sa kedysi dávno písal takto:

Roky ubiehali a naše cesty s Aničkou, Džen a ďalšími taiwanskými kamarátmi sa neustále preplietali a klukatili ako ten znak. Ja som navštevovala ich, potom oni mňa. Cez polovicu sveta sme si posielali svadobné výslužky, vianočné darčeky, legendárny Pigi čaj (ako inak!) aj drobné bábätkovské oblečenie.

Až raz, keď som s Aničkou diskutovala o detailoch mojej ďalšej cesty na Taiwan, som si všimla, že jej vykľzlo jedno slovko. Nepovedala mi „prídeš zas“, ale „vrátiš sa zas“. Ako keby som sa vracala domov.

Stáli sme s Barborkou, mojou sestrou, na letisku a pred nami sa rozprestieral úhľadný, ale príšerne dlhý rad príšercov. Všade okolo nás boli rozvešané výstražné tabule. No, výstražné... ako sa to vezme. Boli na nich vyobrazení roztomilí psíkovia, ktorí sa síce

mračili, ale i tak pôsobili roztomilo. Doprevádzali ich reťazce čínskych znakov s kopou farebných výkričníkov.

„Čo je tam napísané?“ šťuchla do mňa Barborka ostražito. „Dúfam, že tu nemajú nijakú zvieraciu epidémiu.“

Preletela som pohľadom tabuľu.

Zamračení psík na nej vravel: *Dúfam, že nemá ftafke nič schov-haf-né!*

„Eh...“ zamyslela som sa, ako to preložiť. „Neboj sa, žiadna epidémia. Len varujú ľudí, že nesmú priväzať do krajiny rámeny.“

„Kto by už len vozil v kufroch rámeny?“ stále nechápala Barborka. „A čo s tým vlastne majú psíkovia?“

Iba som pokrčila plecami. Nič. Psíkovia a vtipné nápisy sú skrátka roztomilý element, aby prísny zákaz nevyznel až tak prísne. Roztomilosť – to je základné taiwanské pravidlo všetkých verejných nápisov.

A nielen na letisku. Keď som sa onedlho zavrela na verejnom záchode, ešte aj dvere kabínky zvnútra lemovali roztomilé ružové oznamy, ďalej dve hádanky a jeden motivačný citát.

Najprv som sa dala do rozmýšľania nad hádankami.

Typickým lakonickým spôsobom sa tam v čínštine písalo: *Čím viac umývať, tým viac špinavé. Čo je to?*

Nevedela som prísť na správnu odpoveď, a tak som začala lúštiť maličké písmo pod nimi. Stálo tam: *Odpoveď nájdeš na vonkajšej strane dverí.*

Vzdychla som si a pustila sa do čítania oznamov. *Čisté prostredie lahodí očkám aj noštiku*, prečítala som si na prvom. Ten určite poznáte, do „úradnej záchodovej“ slovenčiny sa prekladá ako: UDRŽUJTE ČISTOTU!!!!

Naspodku zas bola usmiata žabka a vedľa nej komiksová bublinka s textom: *Nesplachuj svoje smetky do záchodíka, lebo z toho bude mať hnačku, kvaky-kvak.*

Usmiala som sa. Už mi to všetko chýbalo. Ozaj akoby som sa vrátila domov.

Mimochodom, v tom rade sme si nakoniec postáli poriadne dlhú chvíľu. Taiwanskí a kórejskí cestujúci pred nami totiž jeden po druhom zúrivo rozzipsovali svoje kufre a s nesmiernou bolesťou, ktorá sa im zračila v očiach, vyhadzovali z útrobov batožiny jeden rámen za druhým.

Počas toho čakania mi však konečne svitla správna odpoveď na záchodovú hádanku – *Je to voda!*

Darčekový šach-mat alebo Kamoši sa podporujú dolármi

Obsah môjho kufra nevyzeral o nič podivnejšie. Bol až na prasknutie naplnený Pigi čajom, sirupom (na výslovnú žiadosť Aničky), všemožnými bylinkami (takisto pre Aničku) a tiež stovkami slovenských keksíkov a minifľaštičiek alkoholu, lebo som si prezieravo vravela, že keď všetko ostatné zlyhá, takýto prezent sa hocikedy môže zísť. Kufor mi pri každom pohybe nedočkavo ločkal – to ako v ňom tie početné mini koniferky čakali na svoju príležitosť.

Taiwanci boli ku mne za celé tie roky vždy takí milí a pohostinní, až mi bolo neraz trápne, že sa im nemám ako odplatiť. Tak som sa tentoraz poriadne zásobila. Našťastie, o Pigi čaji sa žiadne psíkovské oznamy nezmieňovali.

Pri príležitosti nášho príchodu Džen zhromaždila celú taiwanskú partiu, a tak sme sa všetci vybrali osláviť túto udalosť – ako inak – spoločným jedlom. Džen našla vychytenú reštauráciu, ktorú nám vychválila do nebies. To v preklade znamenalo, že sme museli prejsť peši cez dva bloky, potom zabočiť do bytovej štvrte, vyšliapať po požiarnom schodisku, prefrknúť cez drogériu a boli sme tam. A ešte k tomu sme si museli pred dverami vystáť dosť dlhý rad.

Kým sme tam stáli a zhovárali sa, lebo nič iné sa nedalo robiť, s Barborkou sme vybrali z tašky mini balíčky s dobrotami, aby

sme spravodlivo obdarovali všetkých prítomných. Ako káže slovenská etiketa: nepatrí sa prísť s prázdnyimi rukami. Ako káže čínska etiketa: každý balíček som im zdvorilo podala oboma rukami, oni ho zdvorilo oboma rukami prijali a primerane dlho si ho prezerali, aby tak dali najavo záujem a vďačnosť.

Naraz jedno z dievčat vraví svojmu frajerovi: „Počuj... majú nám doručiť tú zásielku, vieš? No vieš?? Bež ju rýchlo vyzdvihnúť, nepočká to.“

Druhý a tretí frajer sa vytratili nevedno kedy.

„Jáj, viete, ako to je, musel ísť preparkovať skúter,“ mávlo rukou druhé dievča.

„Ten môj tiež hneď príde, volali mu z práce...“

Figu borovú skútre a zásielky. Chlapci už veľmi dobre vedeli, čo treba robiť – okamžite sa vyparili zaobstarať vhodné darčeky, aby nám oplatili láskavosť a zachránili sa tak pred stratou tváre. Ich dievčatá s nami medzitým bezstarostne klebetili, ale moje rokmi dobre vytrénované oko ihneď spozorovalo nervozitu, s ktorou odpočítavali každú minútu do návratu svojich frajerov, pretože iba tak sa mohli vyhnúť kolosálnemu faux pas v podobe neopätovaného daru.

Jeden po druhom sa ozaj promptne vrátili a akoby čírou náhodou so sebou doniesli bohatú nádielku keksíkov a tradičných vajíčkových koláčov.

Barborka vyzerala, že sa teší. Veru, aj mne skoro vhrkli slzy do očí. To jej ale budem musieť vysvetliť neskôr.

Vzájomné obdarovávanie nie je žiadna maličkosť – je to celá strategická veda! Keď sme tentoraz s Barborkou brázdili po Taiwane, viackrát sme boli len tak, bezdôvodne a celkom nečakane, obdarované najrôznejšími podarúnkami – od ovocia cez fľaše s vodou až po roztomilé privesky a iné čačky, vždy s víťazoslávnym úsmevom toho, kto nám ich dával.

Vtedy som prešla do protiútoka a pohotovo vytiahla z batôžka svoj slovenský darčkový balíček. Aj s ozdobným vrecúškom. Šach!

Myslela som si, že ma už nič nemôže prekvapíť a že som sa pripravila dokonale. Lenže potom sme sa kdesi v horách zoznámili s jedným milým starším pánom, ktorý sa práve vracal z túry. Popri priateľskom rozhovore sme spolu vypili horúcu kukuričnú polievku a vymenili si dobré tipy, kadiaľ v túre pokračovať a kam sa vydať nabudúce.

„A tu máme pre vás takú malú pozornosť,“ na znak vďaky som mu podala svoj slovenský balíček.

„Ó,“ zazubil sa, „vlastne aj ja pre vás niečo mám!“ Akoby sa nechumelilo, s týmito slovami vytiahol z batoha dva balíčky. Boli to akurát dve roztomilé pastelové termosky cestovnej veľkosti, ktoré sa úplne nenútene povalovali v jeho turistickom batohu.

Uznanlivo som pokývala hlavou. Šach-mat.

Taiwanci dokážu tieto hry rozohrať aj na medzinárodnej úrovni. Keď vypukla pandémia, Taiwan pohotovo obdaroval viacero krajín zásielkou s rúškami, ktoré v tom čase boli extrémne nedostatkovým tovarom. A tak sa stalo, že sedemstotisíc rúšok dorazilo aj na Slovensko.

Príležitosť odplatiť sa im prišla celkom nečakane. Keď rúšková panika pominula a začalo sa s očkovaním, akosi sa stalo, že na Slovensku z viacerých viac či menej pochopiteľných dôvodov nebol veľký záujem o vakcíny proti koronavírusu, najmä teda o vakcíny od AstraZeneca. Nuž teda Slovensko sa ochotne zba-

vilo stošesťdesiat tisíc kusov týchto vakcín tak, že ich veľkodušne podarovalo práve Taiwanu.

Ó, aká irónia! Pre Taiwancom, ktorí vtedy čelili veľkému nedostatku vakcín a veľkej ochote očkovať sa, to bol priam dar z nebies od šľachetného slovenského národa. A pretože sú to Taiwanci, túžili sa Slovensku odvdáčať. Aspoň nejako. Hocijako.

Ale ako sa odplatíte národu na druhej strane sveta, ktorého občanov veľmi pravdepodobne nikdy ani nestretnete?

Typicky taiwansky. Najprv nechali na najvyššom mrakodrape v krajine, Taipei 101, rozsvietiť obrovský ďakovný nápis adresovaný Slovensku. Potom jeden taiwanský výrobca sladkostí nechal špeciálne vyrobiť novú sériu sladkostí so slovenskou vlajkou a roztomilým slovenským nápisom: *Ďakujeme vám veľmi pekne*.

A to bol len začiatok. Bežní ľudia začali horlivo zisťovať, aké slovenské produkty sa predávajú na Taiwane, aby si ich z vďaky mohli kúpiť. Vedzte, že sú to napríklad Horalky alebo Mila kekсы – aj keď by ste ich zvonku nespoznali, lebo, prirodzene, majú čínsky nápis a celkom iný obal. A veruže, každý, kto mohol, z vďačnosti si ich nakúpil čo najviac, lebo inak sa Slovákom poďakovať nevedeli.

(A ďalšie tunajšie firmy potom Slovensku venovali to, čo práve vyrábali: desaťtisíce teplomerov a veľkoformátové televízory... A legenda hovorí, že sa obdarúvajú dodnes. Keby by sme aj my, Slováci, mali taiwanskú náтуру, verte tomu, že by to tak bolo.)

Nebolo to prvý raz. Takto Taiwanci zo solidarity vykúpili aj všetok lotyšský rum, ktorý bol určený na export do Číny, no tá ho odmietla prevziať. Takto promovali výlety do Prahy a hromadne kupovali české pivo, keď sa ich jeden český politik verejne zastal pred Čínou. A s rovnakou vervou nakupovali japonské banány či ďalšie produkty, aby podporili Japoncov po ničivom zemetrasení v roku 2011.

Na internete to ľudia komentovali prosto: „Kamoši sa predsa podporujú (taiwanskými) dolármi.“

Ale počkajte, to stále nie je všetko. V tom čase sa ku mne celkom náhodou dostal príspevok jedného taiwanského ľudového chrámu. Je to taký ten bežný chrám, kde sa na vás mračia čierne a bordové strašidelné bradaté božstvá, ktorých existuje toľko, že ich mená vždy obratom zabudnem. Tak presne v jednom z nich chrámoví zamestnanci iniciatívne nakúpili celý pakeľ Horaliiek a rozhodli sa na počesť šľachetného slovenského ľudu zorganizovať ďakovnú omšu a modliť sa zaň k svojim božstvám.

„Ďakujeme, Slováci,“ písali dojato.

Nuž vedzte, že ešte aj taiwanské božstvá stáli na vašej strane, a zrejme ste o tom ani netušili.

Konská nevesta a tigrica za dverami

Keď sme kedysi dávno sedeli po škole s kamarátkami na večeri, ešte som len prvý raz chytila do ruky paličky a dievčatá pri stole hneď začali žartovať: „Ako ich to len držíš?“

„A čo, zle ich držíš?“ ofučala som sa.

„Paličky držíš nízko, vydáš sa veľmi blízko!“ zašvitorila ktorási.

„Ak sa vôbec vydá,“ pochybovačne vstúpili do rozhovoru kórejské spolužiačky. „To asi ťažko,“ prorokovali ľútostivo.

„A to už zas prečo?“ mračila som sa zanovito.

„Nuž vieš, ako... si narodená v roku koňa,“ zdôvodňovali svoje kuvikanie, akoby to bolo nad slnko jasné.

Kozy, pomyslela som si. To myslím doslovne – bola som v triede najstaršia zo všetkých, ony boli poväčšine narodené v roku kozy.

„Je na tom vari niečo zlé?“ tvrdohlavo som dobiedzala. „Myslela som, že kôň je v čínskom zvieratníku celkom dobré znamenie.“

„No veď aj je. Ale žena-kobyla... no, to je niečo celkom iné,“ krčili plecami ospravedlňujúco.

A tak mi vysvetlili, čo sa hovorí o konských nevestách – že prosťo nie sú perspektívnym materiálom do manželstva.

„Tvrdohlavé.“

„Zanovité.“

„Neposlušné.“

„Chápeš, kto by si takú dobrovoľne vybral?“

Zamyslela som sa: „Možno nejaký západniar, ktorý nesleduje čínske horoskopy.“

„Chudák,“ poľutovali vtedy ešte neexistujúceho manžela.

No ako som premýšľala, tak som premýšľala, celé mi to akosi nedávalo zmysel. „Ja ale predsa nemôžem za to, kedy som sa narodila!“

Dievčatá sa na mňa dívali, akoby som nechápala niečo veľmi očividné. „To si mali tvoji rodičia lepšie naplánovať.“

Už som tušila, že na Taiwane prebieha omnoho viac pôrodov cisárskym rezom než na Slovensku. Ale až vtedy som sa po prvý raz dozvedela o možnosti (ba priam nutnosti) vybrať si čo najlepší dátum, ba dokonca aj hodinu plánovanej sekcie, aby sa dieťaťu zabezpečila najpriaznivejšia možná hodina narodenia podľa horoskopu – a tým pádom aj čo najlepší osud.

„A to by nemal vybrať lekár?“ pípala som. „Kedy urobí sekciu...?“

„No ešte to, aby termín vyberal lekár!“ vysmiali ma.

Situácia sa má skôr tak, že najpovolanejšia osoba na stanovenie dátumu a času cisárskeho rezu je numerológ. A ak ešte neubehlo celých tridsaťosem týždňov tehotenstva... nuž, čert to ber, tak sa narodí skôr. Decko predsa musí čakať priaznivý osud, aj keby čo bolo!

Aspoňže mi večer pred spaním kamarátky ponúkli slová útechy, ako sa patrí.

„To nič, neber si to tak k srdcu. Mohlo byť aj horšie. Keby si bola ohnivá...“ vložila sa do debaty Džen.

Roky čínskeho zvieratníka majú totižto vždy priradený aj jeden z piatich elementov – drevo, oheň, zem, kov alebo vodu. Nieкто sa tak môže narodiť v roku vodného koňa, iný zas v roku dreveného koňa.

„To musím sledovať ešte aj toto?“ zháčila som sa.

„No jasné,“ prevrátili očami.

„Kobyľa – a ešte k tomu ohnivá, to je hotový recept na katastrofu,“ pridala sa Mayi, spolužiačka z Japonska. „O takých sa vraví, že skracujú mužom život.“

Neverila som, že sa týmto niekto skutočne riadi. Až kým mi neprezradila, že v Japonsku je táto povera taká silná, že naposledy, keď bol rok ohnivého koňa, sa narodilo o štvrtinu menej detí než v rokoch predtým.

„No počkaj,“ stopla som ju. „A keď je ohnivý kôň muž? Tvrdohlavý, zanovitý, neposlušný... tak čo?“

„O tom sa nehovorí nič.“

„Klasika,“ odfrkla som. Zanovito ako pravá konská nevesta.

Keď som sa s tým všetkým potom zdôverila Aničke, tá len mávla rukou: „Takým veciam never.“ Už-už som sa išla tešiť, že konečne prehovoril aspoň jeden hlas rozumu, keď vtom dodala: „Katastrofa by bola, keby si bola tigrica.“

„Nehovor mi, že existuje ešte niečo horšie než konská nevesta,“ zaúpela som. „Tigrice sa tiež sťažka vydávajú?“

„Och, kiežby len to. Moja teta je tigrica. A o tých sa hovorí, že majú takú zlú energiu, že nosia smolu aj iným. Tigricu nikdy nesmieš volať za družičku. Vlastne...“ zamyslela sa, „tigrice by sa radšej nemali veľmi ukazovať ani na svadbách, ani na pohreboch. Nemali by chodiť ani k bábätkám. Vždy, keď bola moja

teta na nejakej svadbe ako hosť, musela stáť za dverami, aby mladomanželom nepriniesla nešťastie,“ prezradila mi.

„A to im nebolo trápne – vyhnať ju za dvere?“

„No, niektoré agresívnejšie tigrice vynesú za dvere aj proti ich vôli,“ priznala. „Alebo ich radšej vôbec nepozývajú na svadby.“ Anička, vždy optimistka, sa na chvíľu odmlčala a potom sa uškrnula: „Ale zas... vieš, koľko za tie roky ušetrila na daroch?“

Všetkým som im prešla cez rozum. Stala sa zo mňa konská nevesta, a ešte som ich aj všetky predbehla. A bola to svadba, na ktorej tigrice tancovali a ohnivé kobyly sa zabávali. Taká som ja zanovitá. No možno pomohlo aj to, že som si – ako pravá kobyľa – našla koňa.

A viete čo? Ozaj som sa vydala blízko.